

pRASmīgi!

Valsts loma Ražotāju Atbildības Sistēmas pilnveidē

SATURS

01

RAS objekti

02

ES mērķi

03

Novietots, savākts,
pārstrādāts

04

Kopīgi sasniegts

05

Cik % savākts un
pārstrādāts

06

Izaicinājumi

07

pRASmīgāk!

08

Ko valts var darīt
pRASmīgāk!

RAS OBJEKTI

VIDEI KAITĪGAS PRECES

Eļļas, filtri, riepas, baterijas,
elektriskas un elektroniskas

IEPAKOJUMS, VIENREIZ LIETOJAMIE TRAUKI

Izlietotais iepakojums un vienreiz
lietojamiem galda trauki un
piederumi.

DEPOZĪTA IEPAKOJUMS

PET plastmasas pudeles, stikla
pudeles un metāla skārdenes

TEKSTILIZSTRĀDĀJUMI

Apģērbi, mājas tekstils, tehniskie
tekstilizstrādājumi, kā arī apaviem un
somām paredzētās tekstila daļas

PLASTMASAS SATUROŠIE IZSTRĀDĀJUMI

Tabakas izstrādājumiem ar filtriem,
mitrās salvetes, baloni un plastmasu
saturīgi zvejas rīki

TRANSPORTLĪDZEKĻI

Visu veidu transportlīdzekļi ar pilnu
masu līdz 3,5 tnn

ES MĒRĶI ATKRITUMU PĀRSTRĀDEI LATVIJĀ

55%

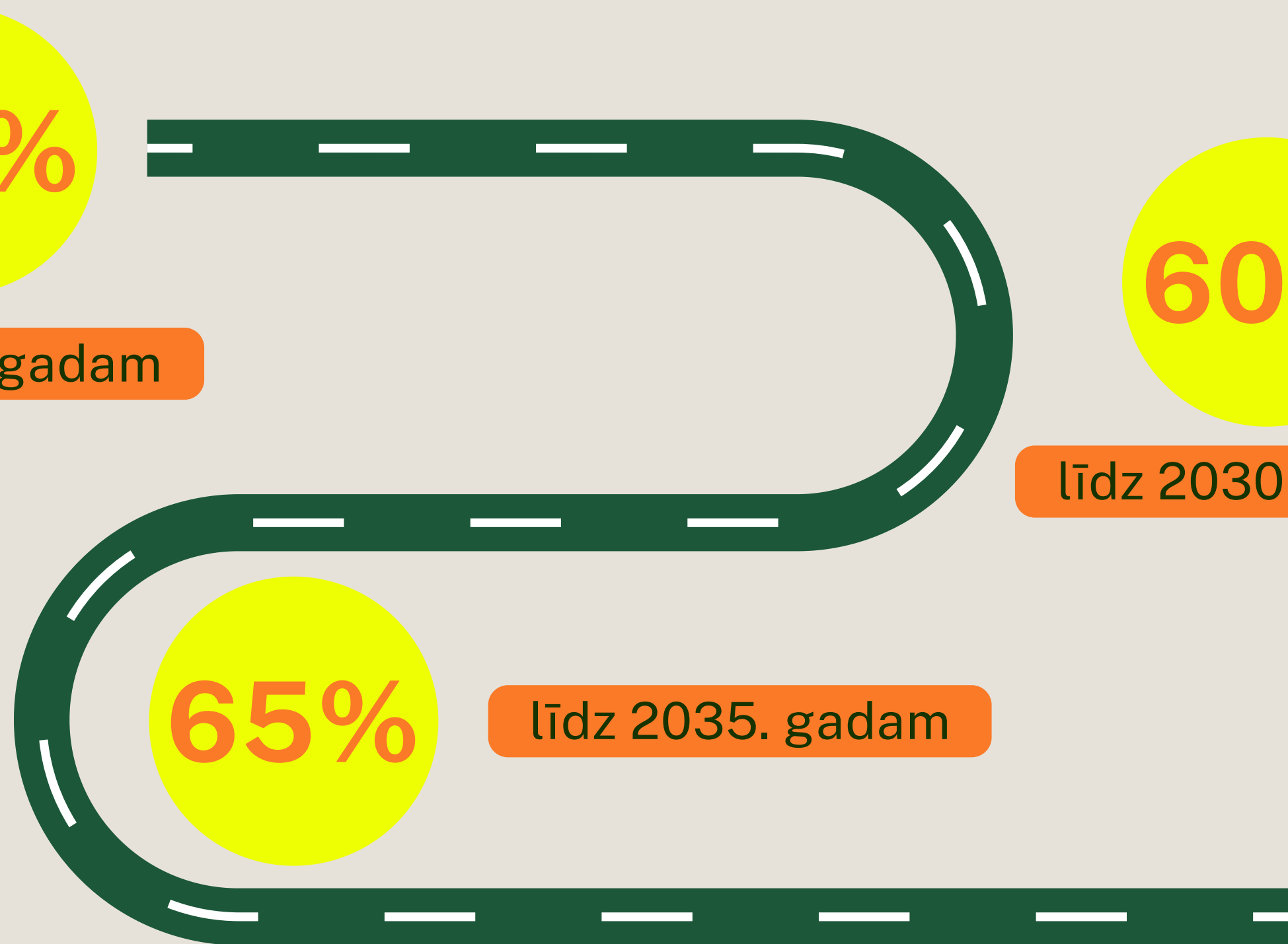
līdz 2025. gadam

60%

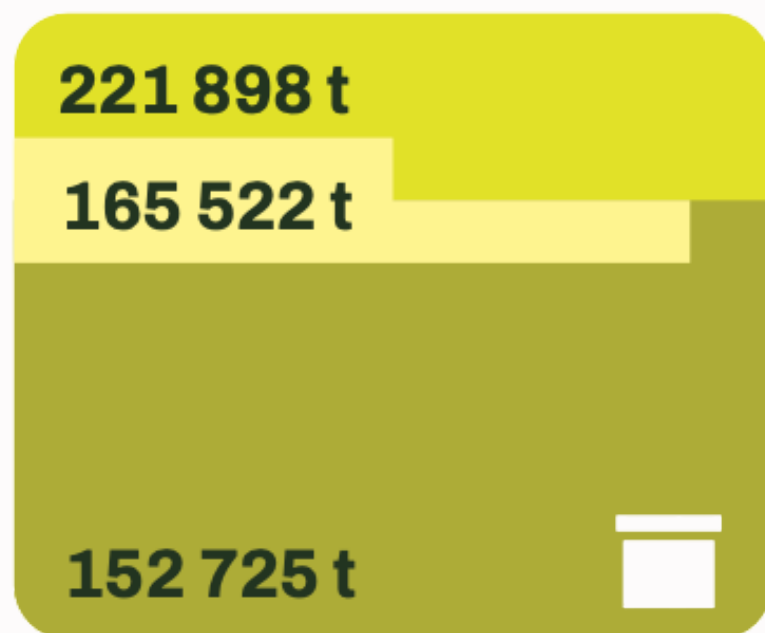
līdz 2030. gadam

65%

līdz 2035. gadam

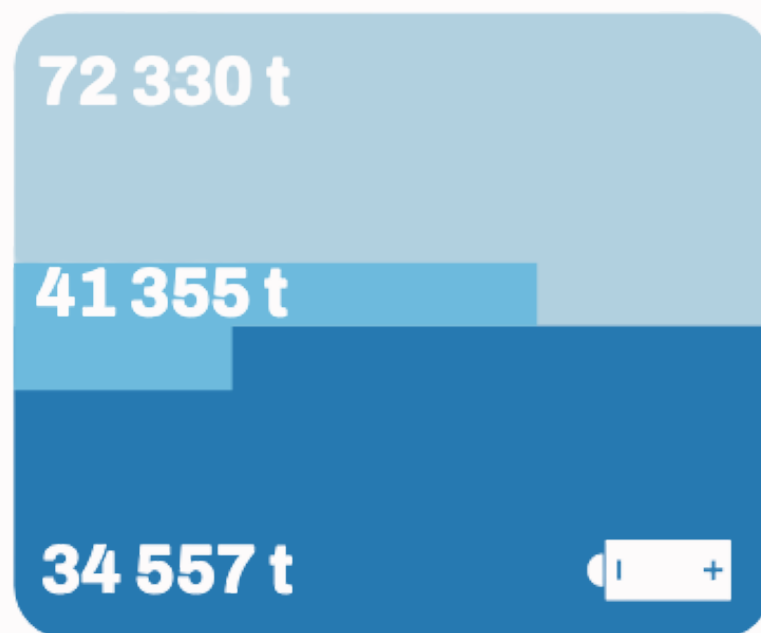

CIK DAUDZ IR NOVĪETOTS, SAVĀKTS UN PĀRSTRĀDĀTS?

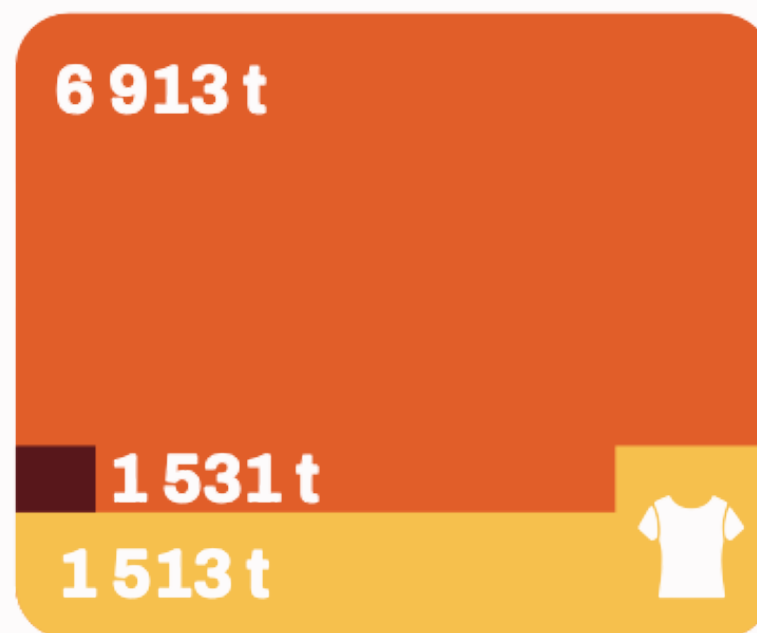
Novietots Savākts Pārstrādāts

**Iepakojums, vienreiz
lietojamie trauki**

Novietots Savākts Pārstrādāts

Videi kaitīgas preces
(eļļas, filtri, riepas baterijas,
elektronika)

Novietots Savākts Pārstrādāts

Tekstilizstrādājumi*
*tekstils obligāts RAS
no 2024.gada 2.pusgada

Kopā
sasniegtais
– RAS
ietvaros

68%

pārstrādes un
reģenerācijas apjoms.

KOPĪGI SASNIEGTAIS

2/3

no visām tirgū novietotajām
tonnām RAS rezultātā atgriežas
ekonomikā

9_{no} 10

savāktajām tonnām tiek
pārstrādātas

4/5

no tirgū novietotā iepakojuma
tonnām tiek savāktas un
pārstrādātas vai reģenerētas

Tikai

2678

no

208946

savāktām tonnām
tika noglabātas poligonā.

KOPĪGI SASNIEGTAIS

Nopērk RAS
daļībnieku preces
vai iepakojumu*

164,2_{kg}

No nopirktajām
precēm, RAS savāc*

1,5_{kg}

No savāktajām RAS
daļībnieku precēm
noglabā poligonā*

113,4_{kg}

No nopirktajām
precēm, RAS
pārstrādā vai
reģenerē atgriežot
ekonomikā*

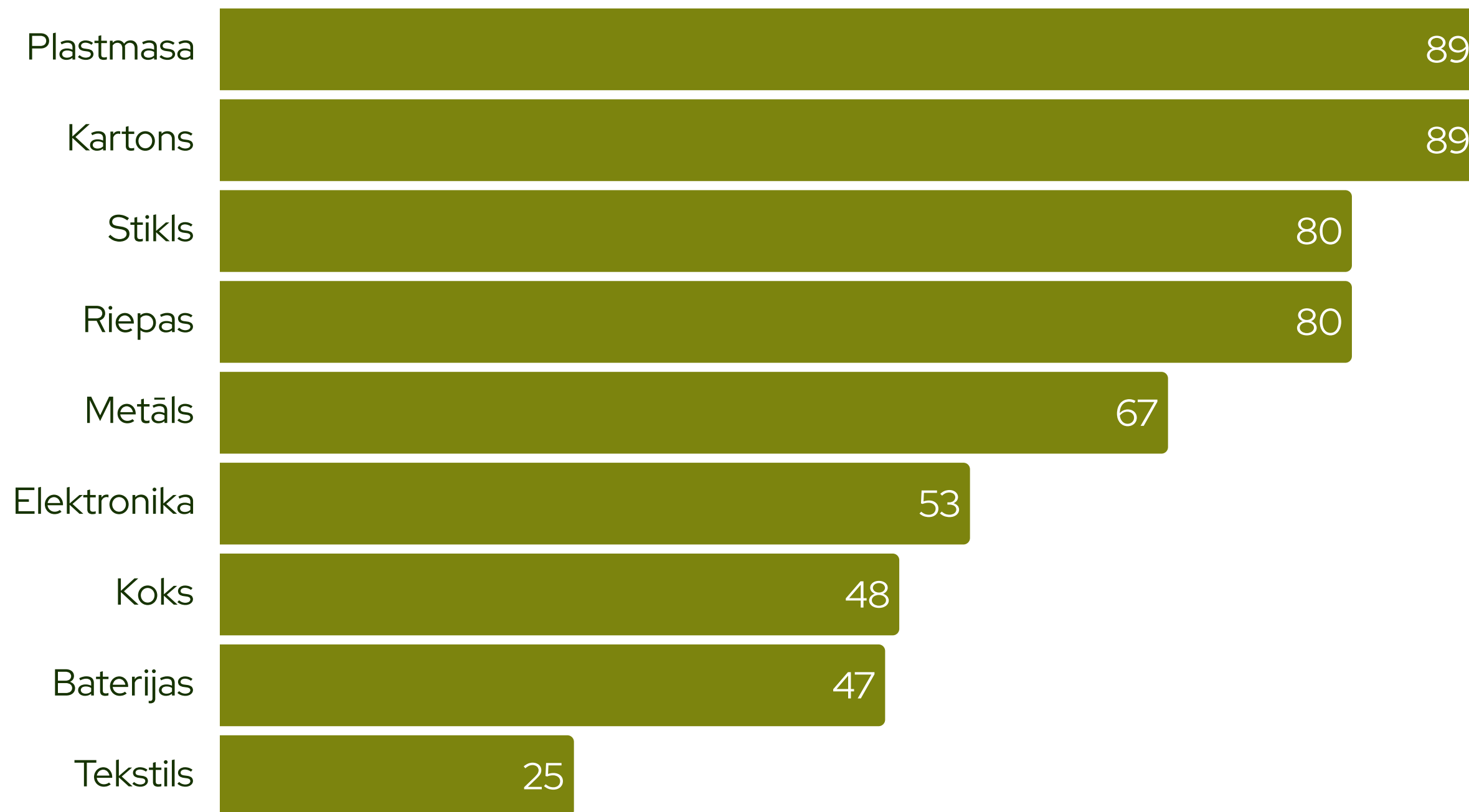
112,0_{kg}

*kg/gadā

CIK NO KATRA MATERIĀLA TIEK SAVĀKTS UN PĀRSTRĀDĀTS?

● No tirgū novietotajiem materiāliem no RAS precēm savākts, %

IZAICINĀJUMI

01

Polimēru pārstrāde – lai arī plastmasai ir augsts pārstrādes īpatsvars (89%), citi sarežģīti polimēru veidi (daudzslāņu iepakojumi u.c.) joprojām rada problēmas un prasa jaunas tehnoloģijas

02

Reģenerācijas jaudu iztrūkums Latvijā – daļa materiālu jāved uz ārzemēm, jo nav pietiekamu pārstrādes un reģenerācijas rūpnīcu

03

Kritiski zems zaļais iepirkums – valsts un pašvaldības iepirkumos reti tiek prasīts pārstrādāts saturs, līdz ar to tirgus pārstrādātajām izejvielām ir vājš

04

Pelēkais tirgus – uzņēmumi, kas nepievienojas RAS vai slēpj iepakojuma/apjomu uzskaiti

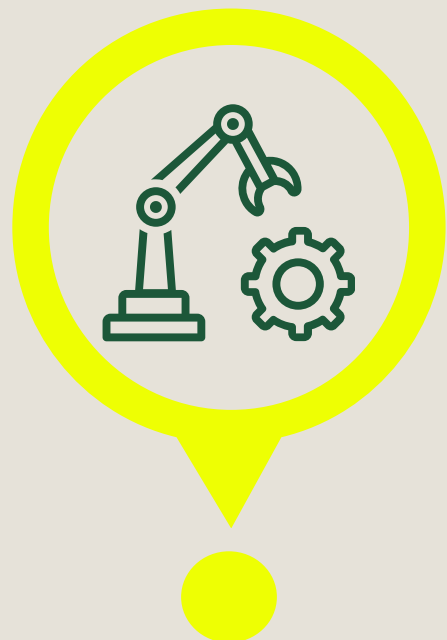
05

Infrastruktūras izbūve – pašvaldību noteikumi nav vienoti

06

Stabila politika – biežas un straujas izmaiņas normatīvos rada neskaidrību uzņēmējiem, trūkst pārejas periodu

pRASmīgāk!

RAŽOTĀJI

1. Izmantot pārstrādāta materiāla izejvielas
2. Izvairīties no dubultā iepakojuma
3. Plānot modulāru preces uzbūvi, ko var viegli remontēt, pārstrādāt

PATĒRĒTĀJI

1. Šķirot pareizi atkritumus ikdienā
2. Izvēlēties atkārtoti lietojamus risinājumus
3. Atbalstīt ilgtspējīgus uzņēmumus

PAŠVALDĪBAS

1. Paplašināt šķirošanas laukumu tīklu
2. Aktīvāk īstenot zaļo iepirkumu
3. Atbalstīt sabiedrības iniciatīvas

RAS

1. Skaidrot sabiedrībai, kur nonāk atkritumi, kādi ir ieguvumi
2. Attīstīt pārstrādes jaudas
3. Nodrošināt sistēmu caurspīdīgumu

Kā tiek lietots 100€ RAS maksas?

KO VALSTS VAR DARĪT pRASmīgāk!

01

Atvieglot infrastruktūras izbūvi -
vienoti noteikumi pašvaldībās

02

Ieviest obligātu zaļo iepirkumu ar
pārstrādāto saturu

03

Veicināt pārstrādes jaudu attīstību
Latvijā – ar subsīdijām, fondiem

04

Stiprināt VID un VVD kapacitāti
pelēkā tirgus mazināšanai un datu
izsekojamībai

05

Nodrošināt prognozējamu politiku ar
pārejas periodiem, lai ražotāji var
pielāgoties

KOPĀ VARAM VĒL
pRASmīgāk!